

Jutlus Nõos P, 19.01.25 kell 11.00, 2. pühapäev pärast kolmekuningapäeva

Lektsioonid: 2Kn 4:1–7; Rm 12:6–16

Pihikõne: 1Kr 15:19

Jutlus: Jh 2:1–11

Laulud: 59 (1–7); 264 (1–3, 4); 436 (1–3); 296 (1–5)

Ja kolmandal päeval olid pulmad Galilea Kaanas ja Jeesuse ema oli seal. Ka Jeesus ja ta jüngrid olid kutsutud pulma. Aga kui veinist tuli puudus, ütles Jeesuse ema talle: „Neil ei ole enam veini.” Jeesus ütles talle: „Mis on sul minuga asja, naine? Minu tund ei ole veel tulnud.” Ta ema ütles teenritele: „Mida iganes tema teile ütleb, seda tehke!” Seal oli aga kuus kivianumat juutide puhastuskombe pärast, igaihte võis mahtuda vähemalt sada liitrit. Jeesus ütles neile: „Täitke anumad veega!” Ja nad täitsid need ääretasa. Ja ta ütles neile: „Ammutage nüüd ja viige pulmavanemale!” Ja nemad viisid. Aga kui pulmavanem maitstes vett, mis oli muutunud veiniks, ega teadnud, kust see on – teenrid aga, kes olid vee ammutanud, teadsid seda –, siis pulmavanem kutsus peigmehe ja ütles talle: „Igaiüks paneb esmalt lauale hea veini, ja kui juba küllalt on joodud, lahjema; sina aga oled hoidnud hea veini praeguseni alles.” See tegu Galilea Kaanas oli esimene tunnustäht, millega Jeesus avaldas oma kirkust, nõnda et ta jüngrid jäid temasse uskuma.

Evangelist ütleb siin lugejale, et imetegu, mille käigus Jeesus muutis Kaana pulmas juutide puhastuskombeks varutud vee veiniks, oli esimene tunnustäht, millega Jeesus avaldas oma kirkust. (Et oleks selge: „kirkus“ on uuemas piiblitõlkes varem kasutatud sõna „auhiilgus“ jaoks, mis on eestikeelne tõlge kreeka sõnast *doxa*; see on üks Jumala ilmumise juurde kuuluvaid nähtusi, sellest räägib ka VT).

Aga milles see kirkus siis seisneb? Vaatlen tänases jutluses kahte võimalust sellele küsimusele vastata.

Meie kiriku vanas agendas, mida mina kasutan jumalateenistustel ja talitustel, on matustel kasutatavas palves sõnad: „Issand Jeesus Kristus! Sina elava Jumala Poeg, Sa Jumala Tall, kes maailma patud ära kannad, Sina oled meie Lunastaja! Sina ei ole tulnud maailma hukka mõistma, vaid et maailm Sinu läbi õndsaks saaks. Sina ei häbene meid oma vendadeks nimetada.“

Selles palves on koos Jeesuse maapealse tegevuse kaks aspekti: nimetaksin neid preesterlikuks ja vennalikuks aspektiks. Need kaks aspekti tulenevad muidugi Jeesus Kristuse kahesugusest loomusest, jumalikust ja inimlikust.

Preesterlik aspekt väljendub selles, et Jeesus Kristus kandis ära maailma patud. Preestri ülesanne on ju hoolitseda hea vahekorra eest inimeste ja Jumala vahel. Vanas Iisraelis ohverdasid preestrid Moosese käsu järgi Issandale erinevaid ande. Aga Hb 5–7 õpetab meile, et Jeesus oli ülempreester Melkisedeki korra järele, st et ta polnud mitte preestrisoost preester, vaid preestriameti oli talle andnud Jumal ise. Seetõttu oli Jeesuse preestritöö igavese iseloomuga – ta sai ise Jumala Pojana ohvriloomaks kõigi inimeste pattude eest ning kandis kõik patud ühekorraga ja igavesti. Ka siinsamas Johannese evangeeliumis ütleb ju Ristija Johannes Jeesuse kohta Jh 1:29: „Vaata, see on Jumala Tall, kes kannab ära maailma patu.“

Kõigepealt pälvis meie kirjakohas tähelepanu tõre toon, millega Jeesus vastab oma emale: „Mis on sul minuga asja, naine? Minu tund ei ole veel tulnud.” Milline tund? Eks ikka see tund, mil Jeesuse kui igavese preestri missioon saab lõplikult avalikuks siis, kui Jeesus lüüakse Kolgatal risti: ta sureb ja tõuseb kolmandal päeval surnuist üles. Jeesusel oleks justkui vastumeelne näidata juba nüüd, täiesti igapäevases olukorras, kus inimesed lõbutsevad ja neil pole veini, et end veel rohkem purju juua, oma preesterlikku, Jumala Pojale iseloomulikku kirkust.

Ja siiski näitab Jeesus seda kirkust. Ainult et see saab arusaadavaks ainult valituile. Valitud on selles loos kindlasti Jeesuse ema. Samuti jüngrid, kelle kohta evangelist ütleb, et tänu sellele Jeesuse kirkust ilmutanud tunnustähele jäid nad temasse uskuma. Valitud on aga ka teenrid, kes teadsid, kust pärineb hea vein, mida pulmavanemale viidi.

Milles see kirkus siis seisneb? Mitte isegi niivõrd imeteos endas, kuivõrd põhjuses, miks Jeesus

selle teeb. Jeesus viitab sellega just oma preesterlikule missioonile, sest vein sümboliseerib siin loos Kristuse verd, mille kohta Jeesus ütleb viimsel õhtusöömaajal: „see on minu lepinguveri, mis valatakse paljude eest pattude andeksandmiseks!“

Sümboolsed selles loos on muidugi ka kuus 100-liitrist kivianumat, milles asuv vesi veiniks muutub. See vesi on ju samuti seotud lepinguga. Kuid vana lepinguga, sellega, mille sõlmis Jumal Iisraeli rahvaga Moosese käsuseaduse läbi. Moosese seaduses on öeldud, et tuleb end rüvedusest puhastada. (Siin on viide ka Jeesuse ristimisele Ristija Johannese ristimisega, millest kõnelesime eelmisel pühapäeval: ka Ristija Johannese ristimine oli siiski ainult rüvedusest puhastamine.)

Jeesus aga näitab – nii nagu ta näitas ka ristimise loos –, et sellisest välispidisest puhastamisest pole kasu sisemisel puhastumisel. Sisemiseks puhastamiseks on tarvis Jumalat ennast, kes selle nimel ohverdab oma Poja vere. Nõnda saab vana leping Jeesuse imeteo kaudu uueks lepinguks. Vana Testament saab Uueks Testamendiks.

Ent kõnelgem nüüd ka teisest aspektist Jeesuse maapeelses tegevuses, mida ma nimetasin vennalikuks. Mõtlen selle all ei midagi muud kui armastust, millega Jeesus inimesi armastas. Meie kirjakohas väljendub see armastus üpris selgelt.

Kujutame ette, et Jeesus on just Johannese poolt Jordani jões ristitud ja ta on täiesti valmis oma preesterlikku missiooni alustama. Kuid teda kutsutakse koos oma ema ja jüngritega pulma. Võib-olla seetõttu, et Jeesuse jünger Naatanael oli pärit Galilea Kaanast ja Naatanaeli kutsuti pulma. Jeesus oleks võinud pulmakutsest loobuda, nagu oleks seda tõenäoliselt teinud Ristija Johannes, kelle prohvetistaatuse juurde kuulus vägijookidest loobumine. Kuid Jeesus võttis kutse vastu. See oli suur vastutulek ühelt Jumala poolt määratud igaveselt preestrilt! Ta sõi ja jõi koos patustega, mida kõik inimesed ju on.

Edasi vihjab Jeesuse ema oma pojale täiesti ühemõtteliselt, et Jeesus peaks midagi ette võtma lõppenud veinivarude uuendamiseks. Jeesus esmalt näiliselt isegi pahandab sellise soovi peale: ta pole tulnud maailma selleks, et koos sõpradega rõõmsalt pidutseda, vaid selleks, et inimkonna eest surra. Kuid vaatamata sellele ta täidab ema palve.

See toob meelde ühe tähendamissõna Mt 21:28–31, mille Jeesus ise oma jüngritele jutustab. „Inimesel oli kaks poega ja ta astus esimese juurde, öeldes: „Poeg, mine täna tööle viinamäele!“ Kuid too kostis: „Ei taha!“, ent hiljem ta kahetses ja läks. Siis astus isa teise juurde, öeldes sedasama, ent too vastas: „Küll ma lähen, isand!“, kuid ei läinud. Kumb neist tegi isa tahtmist?“ Nad ütlesid: „Esimene.“

Ka meie, inimeste puhul on esimene reaktsioon enamasti eitav, kui meilt midagi palutakse, mida me ei taha teha või millega me oma plaanides pole arvestanud. Ehkki meile esitatud palve võib olla täiesti põhjendatud ja hädavajalik. Kui aga mõtleme Jeesuse, meie Õnnistegija valmidusele ligimeste aitamiseks siiski oma igavikulise väärtusega plaane muuta, saame ehk aru, et ka meie kohus on meie väikestes igapäeva-asjades oma tõrksusest üle saada.

Niisiis tegi Jeesuse vee veiniks muutmisel oma kaasinimeste tahtmist, ehkki oli alguses mõelnud, et ta ei taha seda teha. Ajend selliseks meelemuutuseks polnud muu kui armastus oma ligimeste vastu. Need teod, mida veiniime puhul välja tõin, polnud mitte kuidagi vajalikud Jeesuse preestrliku missiooni täitmiseks, kuid olid vajalikud selleks, et inimesed kogeksid Jeesust oma vennana, kogeksid Jumala armuväge oma elus.

Laulsime tänases jutluselaulus: „Ma kummardan Sind, Armuvägi, mis Jeesuses end ilmutand.“ Iga tegu, mida Jeesus enne oma preesterliku missiooni täitmist – ristisurma Kolgatal – maapeal tegi, oli tegelikult inimlikus mõttes armastustegu. Jeesus aitas, õpetas ja ravis inimesi. Ühtegi imetegu poleks tegelikult vaja olnud suurima imeteo kõrval, mille Jumal Jeesuse Kristuse ristisurmaga korda saatis. Kuid evangeeliumid räägivad meile paljudest Jeesuse imetegudest ja arvatavasti oli neid veelgi rohkem kui on kirja on pandud.

Meenutan siinkohal veel vaid üht imetegu. Kui Jh 11 jutustatakse sellest, kuidas Jeesus äratab surnuist Laatsaruse, siis on öeldud, et kui Jeesus kuulis, et Laatsarus on juba hauas, siis ta nuttis (s 35). Ja juudid ütlesid selle peale: „Vaata, kuidas ta teda armastas!“ Tõepoolest, Jeesus armastas Laatsarust niivõrd, et ta nuttis tema pärast ja äratas ta seejärel surnuist üles.

Nõnda siis on Jeesuses preestrlik vägi ja vennalik armuvägi. Mõlemad on meile, inimestele

hädavajalikud. Ilma Kristuse ristisurmata poleks meil võimalust pääseda patu kütkeist tagasi Jumala juurde. Kuid ilma vennaliku armuväeta, mille Jeesus meile on eeskuju ja Püha Vaimu läbi pärandanud, ei suudaks me maa peal vastu pidada päevani, mil Kristus taas tuleb.

Või teisiti öeldes: Kristuse lunastustöös armastab Jumal meid, inimesi, enam kui me suudame mõista. Jeesuse armastustöös aga armastab Jumal meid igapäevaselt, inimlikul kombel ja muudab meie maise elu elamisväärses.

Aamen.